

Amerikan rüyasının kaybedenleri

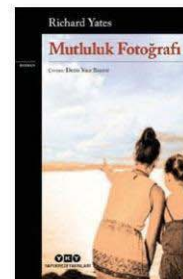
Richard Yates'in 'Mutluluk Fotoğrafi', 20'nci yüzyılın ortalarındaki ABD'li orta sınıf bireylerin 'Amerikan rüyası' peşinde koşarken kaybedenlere dönüşen üzgün insancıklar olmasının hikâyesi.

ERHAN TEKTEK
erhan.tekten@gmail.com

1961 yılında ilk romanını 'Bağımsızlık Yolu' Amerikan Ulusal **Kitap** Ödülü'ne aday olan Richard Yates, söz konusu **kitapta** 1950'lerdeki Amerikan evlilik kurumunun etkileyici bir portresini çizmişti. 2008'de ünlü Amerikalı yönetmen Sam Mendes tarafından sinemaya uyarlanan **kitap**, ülkemizde de 'Hayallerinin Peşinde' adıyla vizyona girmiş, büyük bir ilgi görmüştü. Leonardo Di Caprio ile Kate Winslet, Frank ve April Wheeler rollerinde; birbirinden ayrılmak zorunda kalmaksızın sıradan hayat düzeninden kopmayı başaramayan bir çifti oynamış, sonuç olarak hayallerini kaybeden tipik Amerikan ailesine dönmüşlerdi. **Amerikan orta sınıfını en iyi tablil etmiş yazarlardan Richard Yates'in 'Mutluluk Fotoğrafi' adlı romanı da Amerikan rüyasını gerçekleştiremeyen Ester ve Walter Grimes çiftinin boşanmalarının hemen ardından başlar.** 1930'larda boşanan çiftin kızları Sarah dokuz, Emily beş yaşındadır. Anneleri ile yaşamaya başlayan kızların önlerindeki 40 yılı anlatan yazar, Sarah ve Emily'nin kendi hayallerini gerçekleştirmeye çalışırken nasıl farklı iki kadına dönüştüklerini izletir okuyucusuna. Sarah, istikrarsız ve mutsuz bir evliliği seçerken, Emily tatmin edici olmayan aşklara yelken açar. 'Mutluluk Fotoğrafi', iki kadının da ailelerinin geçmişini aşmak için nasıl uğraştıkları ve nihayetinde yenilenme döneminin nasıl gerçekleştiğine dair gözlemlerle doludur. **Kurt Vonnegut, Yates'in orta sınıfın ruhsal yıkımları içindeki bu karakterleri ile ilgili şu yorumu yapar: 'Flaubert'ten bu yana çok az erkek yazar, hayatı cehenneme dönmüş kadınları bu kadar iyi anlatmıştır.'**

Sarah'ın üç çocuk sahibi olduğu evliliği başından beri yanlıştır. Emily'nin de içine sürüklendiği her ilişkide erkek arkadaşları ona uygun olmayan, onu yok oluşa sürükleyen varlıklardır. Sarah mutsuz bir ev kadını olarak kendini alkole verirken, Emily İkinci Dünya Savaşı'nın ardından yaratılan suni ticari bolluk yılları içinde her

aşktaki başarı ve kaçış için sabırsızlanır durur. **Hayatlarının her anı cehenneme dönen ve birbirlerine bir telefon kadar yakın olan kardeşler, orta sınıf çırpınımları altında kendi kendilerini ezerlerken, birbirlerinin sevgisinden ve mutsuzluğundan beslenir.** Sarah ve Emily hep, sahip olmadıklarını ister. Kardeşlerin yaşamları Sarah'ın karaciğerle ilgili bir rahatsızlıktan ölmesine yakın bir dönemde, tamamen bir cepheye dönüşür. Ailenin parçalanmasından sonraki 40 yıl boyunca Sarah koruyucu, mükemmel bir abla ve Emily kendi kendine yeten, gururlu, kışkacı küçük kız kardeş rolünü oynarken, birbirlerinin her türlü yardım girişimini sabote ederler. Sonuçta ikisi de özledikleri özgürlüğe kavuşamaz. Yates **kitap** boyunca okuyucusuna 'Sarah ve Emily birbirlerine dürüst olabilselerdi, birbirlerine yardım edebilselerdi, ne olurdu?' sorusunu sordurur. Yazar siyah ve beyaz kadar birbirine zıt iki kardeşin gri dünyalarının ortasında okuyucuya hem kasvet vermeyi hem de gelecek için ilham verici olmayı başarır. **Yates o zamanların dünya görüşüne karşı korkusuzca "Basit yaşamları da seçebilmeliyiz" derken, geçici varoluşa ve kendi kendini kandırmaya yönelik davranışlara karşı, rahatsız edici hakikati dile getirmeye istekli bir yazar profili çiziyor.** Amerikalılar ilk çıktığında bu kitabı sevmemişler. Amerikalıların o yıllarda kendini beğenme içgüdüsi öylesine şiddetliydi ki, yüzlerine vurulan "Amerikan rüyasına pek de itibar etmeyin" vurgusu onları bu **kitaptan** kaçırmış olmalı. İnsanın en temelde kendinden kaçamayacağına farkına varmasındaki huzursuzluğu ortaya koyan bu başyapıt ve yazarı bir nebze de olsa kendinize bakmanızı sağlayacaktır: **Kendimizi gerçekten anlamlandırabilir miyiz?** ■

MUTLULUK FOTOĞRAFI

Richard Yates
Çeviren: Deniz Yüce Başarır
Yapı Kredi Yayınları, 2018
184 sayfa, 16 TL.